

6. 6. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přistoupení a záměna účastníků

Procesní instituty přistoupení dalšího účastníka do řízení a záměna některého z dosavadních účastníků za jiného účastníka jsou upraveny v § 92 občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“). Jejich smyslem je náprava nedostatku aktivní či pasivní věcně legitimace, který zde byl již v době zahájení řízení. Oba instituty jsou možné pouze ve sporném řízení.

WEINHOLD LEGAL

Podle odst. 1 ustanovení § 92 OSŘ může soud na návrh připustit přistoupení dalšího účastníka. K přistoupení je vedle návrhu žalobce a přivolení soudu s přistoupením potřeba ještě souhlas osoby, která má přistoupit jako další žalobce. Souhlas přistoupivší osoby není potřeba, jestliže se má tato osoba stát dalším žalovaným. Přistoupení je typickým procesním řešením v případě některých spoluvlastnických vztahů. Vzhledem k tomu, že hmotné právo vymezuje, že z právních vztahů týkajících se společné věci jsou oprávněni a povinni všichni spoluvlastníci společně, pak jeden spoluvlastník sám o sobě věcně legitimován být nemůže.

Mezi základní náležitosti podání, jímž žalobce navrhuje, aby do řízení na straně žalované přistoupil další účastník řízení, náleží vymezení těch právně rozhodných skutečností, které budou vést k závěru, že právě přistoupením navrhované fyzické či právnické osoby do postavení účastníka na straně žalované bude odstraněn nedostatek pasivní legitimace. Připustí-li soud přistoupení dalšího účastníka do řízení, jde pouze o procesní rozhodnutí. Neznamená to, že proti tomu, kdo do řízení přistoupil, bude návrhu vyhověno. Ve věci bude rozhodnuto až na základě zjištěného skutkového stavu.

Záměnu účastníků řeší odstavec druhý § 92 OSŘ, kde je uvedeno, že na návrh žalobce může soud se souhlasem žalovaného připustit, aby žalobce nebo žalovaný z řízení vystoupil a aby na jeho místo vstoupil někdo jiný. Má-li být takto zaměněn žalobce, je třeba, aby s tím souhlasila i osoba, která má na jeho místo vstoupit. V případě záměny nahrazuje nový žalobce či žalovaný původního nelegitimovaného účastníka a jako takový není vázán úkony svého předchůdce. Občanský soudní řád takto umožňuje řešit situace, kdy žalobce či žalovaný není věcně legitimován sám, ani ve spojení s jinou osobou.

Zásadním rozdílem záměny oproti institutu přistoupení účastníka je podmínka souhlasu žalovaného s navrhovanou záměnou.

Absence některého ze zákonem uložených souhlasů způsobuje, že k záměně ani k přistoupení nedojde a řízení bude pokračovat v původním složení účastníků, přičemž nedostatek věcně legitimace se projeví ve výsledku řízení zamítnutím žaloby.

Přistoupení dalšího účastníka i záměna účastníků je možná pouze v řízení v prvním stupni. V souladu s ustanovením § 216 odst. 1 OSŘ je institut přistoupení účastníka do řízení a záměny účastníků pro odvolací řízení vyloučen. Povaha odvolacího řízení jako řízení přezkumného zásadně vylučuje, aby ke změnám v okruhu účastníků došlo až v odvolacím řízení, neboť by tím byly zcela zmařeny výsledky

řízení před soudem prvního stupně a jeho rozhodnutí založené v daném případě zpravidla na závěru o nedostatku věcné legitimity. Soud o návrhu na přistoupení či o záměně rozhoduje usnesením, proti němuž je přípustné odvolání. Proti rozhodnutí odvolacího soudu je dovolání nepřipustné. S připuštěním záměny účastníka soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení mezi původními účastníky.

Pokud přistoupil nebo na základě záměny vstoupil do řízení nový žalovaný, stává se účastníkem okamžikem právní moci rozhodnutí soudu, kterým soud přistoupení nebo záměnu připustil, a to s hmotněprávními účinky zahájení řízení od podání návrhu na provedení tohoto opatření.

Možnost soudu vyhovět návrhu na přistoupení nebo na záměnu je podmíněna tím, že soud svým rozhodnutím nevytvoří procesní stav, pro který by byl soud nucen řízení zastavit či učinit jiné kroky, které k meritornímu rozhodnutí nevedou. Rozhodnutí o připuštění přistoupení nebo záměny rovněž nesmí odporovat zásadě hospodárnosti řízení - v případě zjevně procesně neekonomického postupu soud přistoupení dalšího účastníka do řízení neumožní.

Iva Bělková

[WEINHOLD LEGAL](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci - kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)
- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)